

Základné právne predpisy

Dana Palacková
KPOI, EUBA

<http://maag.euba.sk>

Právo ako spoločenská potreba

Dôvod:

- obmedzenosť zdrojov
- predchádzanie chaosu
- dodržiavanie poriadku

„V spoločnosti, v ktorej má každý právo na všetko, sa toto právo stáva právom na nič.“

<http://maag.euba.sk>

Právo ako spoločenská potreba

Spôsoby regulácie spoločenského správania:

- miestne zvyklosti
 - tradície
- etika, morálka, dobré mravy
- náboženské učenie
 - štátna moc

<http://maag.euba.sk>

Prečo je dobré poznať platné právo?

**„Ignorantia excusatur,
non juris sed facti.“**

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 9

„Ignorantia excusatur,
non juris sed facti.“

znamená

„Neznalosť faktov ospravedlniť môže,
ale neznalosť zákona“

<http://maag.euba.sk>

Prečo je dobré poznať platné právo?

právna norma = **nástroj** na dosahovanie cieľov

PN zverejnená v Zbierke zákonov SR

=

PN všetkým oznámená

<http://maag.euba.sk>

Právne normy

- nesú štátom stanovenú formu (formálne pramene práva)
- základné stavebné jednotky právneho systému štátu
- všeobecne záväzné pravidlá správania sformulované prostredníctvom právneho jazyka
- vynúiteľné štátnou mocou

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 5

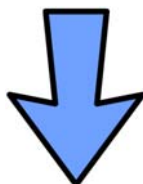
„Formálny prameň práva nesúci štátom stanovenú formu sa nazýva“

<http://maag.euba.sk>

Vznik právnej normy

- vznik vo forme návrhu
- pripomienkové konanie
- rozprava v parlamente
- hlasovanie NR SR
- podpis prezidenta SR
- vyhlásenie zákona (v Zbierke zákonov SR)

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 11

„Právo prezidenta SR nesúhlasiť s prijatým zákonom a tento zákon nepodpísať sa nazýva“

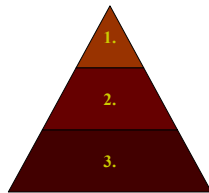
<http://maag.euba.sk>

Hierarchické usporiadanie právnych noriem

> závisí od ich právnej sily

1. Ústava, ústavné zákony
2. Zákony
3. Vykonávacie predpisy (nariadenia vlády, vyhlášky, výnosy, opatrenia)

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 10

„Od postavenia príslušného normotvorného orgánu v rámci daného štátu závisí aj právnej sily danej právnej normy.“

<http://maag.euba.sk>

Pôsobnosť právnej normy

- ❖ Územná
- ❖ Vecná a osobná
- ❖ Časová

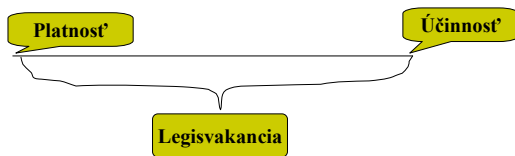

<http://maag.euba.sk>

Časová pôsobnosť právnej normy

- ❖ Platnosť versus účinnosť

- ❖ Legisvakancia

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 13

„Právna norma
nadobúda dňom jej
publikácie v Zbierke zákonov
Slovenskej republiky.“

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 4

„Právna norma
môže nadobudnúť
najsôr dňom jej platnosti.“

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 7

„Časové obdobie medzi
nadobudnutím platnosti právnej
normy a jej účinnosťou,
nazývané aj, výrazne
ovplyvňuje pocit právnej istoty.“

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 2

„V právnom štáte by mal platiť
zákaz spätného pôsobenia
právnych noriem, nakoľko
..... sa prieči jeho podstate.“

<http://maag.euba.sk>

Prestávka

00:00

19

MAAG – Program na zvýšenie adaptability žiakov stredných škôl pri vstupe na trh práce

Systematické členenie v oblasti práva

Súkromné právo	Verejné právo
Občianske	Ústavné
Rodinné	Správne
Pracovné	Sociálneho zabezpečenia
Obchodné	Finančné
Medzinárodné súkromné	Trestné

<http://maag.euba.sk>

MAAG – Program na zvýšenie adaptability žiakov stredných škôl pri vstupe na trh práce

Občiansky zákonník

- ❖ Zákon č. 40/1964 Zb.
- ❖ Súhrn zákonov upravujúcich občiansko-právne vzťahy
- ❖ Základný pilier súkromného práva
- ❖ Predstavuje občianske právo hmotné

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – poličko č. 15

„Prípady, ktoré nie sú upravené žiadnym iným osobitným predpisom, sa zväčša riadia ustanoveniami, ktoré obsahuje Občiansky“

<http://maag.euba.sk>

Občiansky zákonník

❖ vymedzuje rôzne pojmy

(napr. domácnosť, blízka osoba, predmet občiansko-právnych vzťahov)

❖ vymedzuje spôsob počítania času (plynutie lehôt)

<http://maag.euba.sk>

Plynutie času v Občianskom zákonníku

❖ premlčanie

(neznamená automatický zánik vynúiteľnosti práva)

❖ preklúzia

(vynúiteľnosť práva uplynutím prekluzívnej lehoty zaniká)

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 14

„Na súd prihliada len na základe uplatnenia námietky, že premlčacia doba už uplynula.“

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 6

„V prípade sporu musí súd na uplynutie prepadnej doby, nazývanej aj, prihliadať z úradnej povinnosti.“

<http://maag.euba.sk>

Bezdôvodné obohatenie

- ❖ **majetkový prospech** získaný plnením bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu alebo ak bol získaný z nepoctivých zdrojov
- ❖ **nemusi k nemu dôjsť iba v dôsledku aktívneho konania jednotlivca** (napr. plnenie poisťovne)

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – poličko č. 12

„Prijatie prekludovaného dlhu možno považovať za bezdôvodné, avšak nemožno zaň považovať prijatie dlhu premlčaného.“

<http://maag.euba.sk>

Úprava poistenia v Občianskom zákonníku

- ❖ **poistná zmluva**
(jej náležitosti, práva a povinnosti zmluvných strán)
- ❖ **sprostredkovateľská zmluva**
(vopred dohodnutá odmena za dosiahnutý výsledok)

<http://maag.euba.sk>

Právny úkon

- ❖ prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku určitých práv alebo povinností
- ❖ môže byť urobený konaním, ale aj nečinnosťou

<http://maag.euba.sk>

Právny úkon

- ❖ prejav vôle musí byť učinенý tak, aby nevzbudzoval pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavit'
- ❖ musí byť urobený slobodne, vážne, určite a zrozumitel'ne

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 1

„..... je právnou normou povolený čin, ktorý má príslušné právne následky.“

<http://maag.euba.sk>

Právny úkon môže byť

- ❖ **jednostranný**
(napr. uznanie dlhu, výpoveď, závet)
- ❖ **dvojstranný**
(napr. kúpno-predajná zmluva)
- ❖ **viacstranný**
(napr. zakladateľská zmluva)

<http://maag.euba.sk>

Právna subjektivita

- ❖ spôsobilosť na práva a povinnosti
- ❖ majú ju fyzické, ale aj právnické osoby
- ❖ spôsobilosť na právne úkony (spôsobilosť vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a povinnosti)

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 18

„Právna je spôsobilosť osoby stať sa subjektom právnych vzťahov.“

<http://maag.euba.sk>

Zastúpenie

- ❖ zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene
 - zákonné zastúpenie (len u FO)
 - zastúpenie na základe plnomocenstva

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – poličko č. 17

„Zákonné vzniká priamo,
a to buď zo zákona alebo
rozhodnutím súdu.“

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – poličko č. 8

„Ak podpisuje
okrem splnomocniteľa
aj splnomocnenec, ide
o dvojstranný právny úkon.“

<http://maag.euba.sk>

Vlastnícke právo

- ❖ je právo vlastníka na nakladanie s predmetom jeho vlastníctva a na užívanie jeho úžitkov
- ❖ nadobúda sa napr. darovaním, kúpou, dedením
- ❖ nenadobúda sa nájdením stratenej veci

<http://maag.euba.sk>

Spoluvlastníctvo

- ❖ **podielové spoluvlastníctvo**
(najčastejšie vzniká pri dedení,
pri predaji podielu
inej ako blízkej osobe
majú ostatní
spoluvlastníci predkupné právo)

- ❖ **bezpodielové spoluvlastníctvo manželov**

<http://maag.euba.sk>

Spoluvlastníctvo

- ❖ **bezpodielové spoluvlastníctvo manželov**

Manžel vraví:
„S manželkou máme
bezpodielové vlastníctvo.
Ona vlastní všetko
a ja nemám ani podiel.“

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 16

„Z právneho hľadiska je možné,
aby jednu vec
vlastnilo viacero osôb.
Takýto jav sa nazýva “

<http://maag.euba.sk>

Právna zodpovednosť

- ❖ **povinnosť určitého subjektu znášať právne ustanovené následky svojho protiprávneho konania**

<http://maag.euba.sk>

Právna zodpovednosť

- ❖ **všeobecná zodpovednosť**
(vzťahuje sa na každého, kto spôsobí škodu porušením právnej povinnosti)
- ❖ **osobitná zodpovednosť**
(servisy, čistiarne, prevádzka motorových vozidiel, ubytovne, garáže, reštaurácie)

<http://maag.euba.sk>

Krížovka – políčko č. 3

„..... je zvyčajne
následkom porušenia
práva.“

<http://maag.euba.sk>

Európske pramene práva

❖ **primárne**
(zakladajúce zmluvy
a ich novelizácie)

❖ **sekundárne** (nariadenia,
smernice, rozhodnutia,
odporúčania)

<http://maag.euba.sk>

Základné právne predpisy

<http://maag.euba.sk>

Základné právne predpisy

Ďakujem za pozornosť!!

<http://maag.euba.sk>